زردی نوزادی چیست؟

این بیماری (ایکتر)یا همان زردی نوزادی است که بیماری شایع ولی خوش خیم دوران نوزادی است.تقریبا ۶۰درصد نوزادان رسیده و ۸۰ در صد نوزادان نارس پس از تولد دچار درجاتی از زردی می شوند.این زردی معمولا در سفیدی چشم و پوست نوزاد قابل مشاهده است.

علت بروز زردی:

تخریب طبیعی گلبول های قرمز خون ماده ای به رنگ زرد مایل به سبز به نام (بیلی روبین)در خون ایجاد می شود این ماده به طور طبیعی به وسیله کبد از خون برداشته می شود.از انجا که کبد نوزاد تکامل کافی ندارد در هفته اول تولد معمولا این ماده در خون زیاد شده و سبب ایجاد زردی میشود

عواملی که سبب بروز زردی در نوزاد می شود:

- نارسی طبیعی کبد نوزاد
- وجود عفونت در نوزاد
- کم کاری تیروئید در نوزاد
- تاخیر در دفع مدفوع نوزاد
- ناسازگاری بین گروه خونی یا RH مادر و نوزاد
- تغذیه ناکافی با شیر مادر
- مصرف بعضی داروها توسط مادر

نکات مورد توجه مادران

ممکن است شما تجربه کافی در تشخیص زردی نداشته باشید،زیرا تخمین میزان و شدت زردی نوزاد با چشم و بدون انجام آزمایش در نوزادانی که رنگ پوست تیره ای دارند مشکل است و ممکن است منجر به اشتباه شود.

- بنابراین توصیه می شود نوزادانی که از بیمارستان مرخص شده اند براساس جدول زمانی تعیین شده توسط پزشک ویزیت و از نظر وجود زردی معاینه شوند.
- برای تشخیص درست زردی بهتر است به نوزاد لباس سفید بپوشانید و رنگ پوست وی را در اتاقی با نور کافی بررسی نمائید.
- دقت کنید که زرد شدن پوست از سر و گردن شروع شده و به تدریج به تمام بدن گسترش پیدا می کند.بنابراین در صورتی که زردی در کف پا نیز دیده شود نشان دهنده میزان بالای زردی است.
- در صورتی که متوجه زرد شدن رنگ پوست نوزاد شدید بلافاصله به پزشک مراجعه کنید.
- تجربه کم شیردهی و یا اثرات ناشی از بیهوشی در مادرانی که برای اولین بار صاحب فرزند شده اند و یا از طریق سزارین وضع حمل کرده اند سبب تاخیر در شیردهی و شیردهی ناکافی شده و احتمال بروز زردی در نوزاد را افزایش میدهد.شما باید بدانید که با رعایت روش های صحیح شیردهی میتوانید از زردی پیشگیری نمایید.
- لازم است از کافی بودن شیر خود برای تغذیه نوزاد اطمینان حاصل کنید برای این کار خوب است به نکات زیر توجه داشته باشید.

نوزاد در ۲۴ ساعت ۴-۶ بار پوشک خود را خیس می کند و حداقل ۳-۴ بار مدفوع میکند.

رنگ مدفوع نوزاد تا روز چهارم تولد باید رو به زردی برود و چنانچه رنگ مدفوع سبز یا سیاه باقی بماند نشانه کم خوردن شیر است.

در بیماری فاویسم(حساسیت به باقلا)احتمال بروز زردی در نوزاد بیشتر است.

کبد نوزادان نارس نسبت به سایر نوزادان کارائی کمتری دارد و بیشتر مستعد زردی هستند.

مرکز آموزشی پژوهشی و درمانی بیمارستان بهارستان شاهرود

اثرات سوء شیر خشت و ترنجبین:

دادن ترنجبین و شیر خشت به نوزاد منجر به اسهال و از دست دادن آب بدن نوزاد می گردد.با توجه به کم بودن شیر مادر در روزهای اول تولد،کاهش آب بدن نوزاد باعث افزایش غلظت بیلی روبین و نهایتا موجب افزایش زردی در نوزاد میشود.

عوارض عدم درمان به موقع زردی نوزادان:

در مواردی که زردی شدید باشد و به موقع جهت درمان مراجعه نشود ممکن است عوارض زیر ایجاد گردد:

بیلی روبین در مغز رسوب کرده و ضایعه عصبی به نام کرنیکتروس ایجاد می شود.در این حالت نوزاد ابتدا خواب الود و تحریک پذیر شده به تدریج شیر نخورده و در نهایت با برآمده شدن ملاج و تشنج و فلج اندام ها بیماری کامل می شود.

روش های درمان بیماری زردی:

نور درمانی (فتوتراپی)با استفاده از لامپ های

فلورسنت مخصوص این روش ،شیوه ای موثر درکاهش زردی نوزاد است.به دلیل حساس بودن چشم ها و ناحیه تناسلی باید این مناطق در طی نوردرمانی پوشیده باشند.

چنان چه میزان زردی نوزاد به حدی باشد که با استفاده از نور درمانی نتوان در مدت معین زردی را کاهش داد تعویض خون نوزاد، روش مناسب در درمان این بیماری محسوب می شود.

توصیه به مادران:

- ✓ قطع شیردهی به هیچ وجه توصیه نمی شود(مگر به صلاحدید پزشک معالج)
- ✓ استفاده از لامپ های مهتابی خانگی کمکی به درمان نمی کند و تنها سبب تاخیر در درمان صحیح می شود.
- ✓ رژیم غذایی مادر در کاهش زردی نوزاد تاثیری ندارد.
- ✓ طی نوردرمانی ممکن است رنگ مدفوع سبز و قوام شل تری پیدا می کندکه طبیعی است.
- ✓ طول مدت درمان و بستری نوزاد در بیمارستان به نتیجه آزمایشات و نظر پزشک معالج بستگی دارد.پس در این مورد با حوصله و شکیبا باشید و تصمیم گیری را به عهده پزشک معالج بسپارید.

بیمارستان بهار

شماره تماس : ۳۲۲۴۰۸۲۴

کد سند:BH.adu.pam.05.37

توصیه های مراقبتی در زردی نوزاد

تهیه و تنظیم : دفتر آموزش سلامت

بازنگری بهار۱۴۰۵

منبع : زردی و یرقان

نویسنده:خانم دکتر فخری نوابی

مرکز آموزش،پژوهشی و درمانی بیمارستان بهار شاهرود